

Kiss Eszter: A csángó hagyomány értékőrző szerepe (Magyar Nemzet, 2002. február 18.)

A moldvai és gyimesi csángóság hagyomány- és értékőrző szerepét emelte ki rendezvényeivel a Pro Minoritate Alapítvány a hét végén. Pénteken a "Veszélyeztetett kisebbségek Európában" című konferencián, ahol a délutáni ülészakon a moldvai csángók kulturális helyzetét és lehetőségeit vitatták meg, az Európa Tanács számos tagja is részt vett. Az érdekes előadások mellett a "Hungarian Csángós in Moldva" címmel megjelent angol nyelvű könyvújdonságot mutatta be szerkesztője, Németh Zsolt, a Külügyminisztérium államtitkára. A kiadvány nagy szerepet tölthet be a csángóság történelmi, néprajzi, vallási és politikai helyzetének nemzetközi megismertetésében.

A találkozó másik fontos kulturális üzenete az Apador-Ch és a Pro Europa Liga Bákó térségében folytatott közös vizsgálatának eredményeként megfogalmazott "Jelentés a moldvai csángókról". A felmérést azok a panaszok indokolták, amelyeket a csángókért küzdő szervezetek nyújtottak be az anyanyelvű oktatással kapcsolatos tevékenységek román hatóságok általi akadályozása miatt. Ez a jelentés megállapítja, hogy a magát csángónak valló etnikum a magyarság része, és részletesen kitér az erőszakos elrománosítás eszközeire és az ezzel kapcsolatos incidensekre, különösen a magyar nyelv használatát és a népszámlálási adatok meghamisítását illetően. Végül kéri az állami hatóságoktól, hogy a csángó magyar kisebbség törvényes jogait tartsák meg a jogszabályok és a nemzetközi egyezmények ide vonatkozó határozatai alapján.

Szombat este a VI. Csángó Bálnak adott helyet a Petőfi Csarnok. A csángó hagyományokat bemutató műsorban a szép számú moldvai és gyimesi hagyományőrök mellett a magyarországi táncművelés kiemelkedő művészei is felléptek, többek között Berecz András, Fábri Géza, Szabó Dániel, Fábri Géza, Kerényi Róbert és Ábrahám Judit, a Zurgó és a Tatros együttes, valamint a Dresch Quartet. Az előadás érdekességét az szolgáltatta, hogy a színpadon az éppen nem szereplő asszonyok guzsallyal foglalatostkodtak, mintegy Kodály Székelyfonóját idéző hangulatban, s kerettörténetként a ma is élő új év utáni házról házra járó népszokást alkalmazták. A bemutató zárásaként az Ordas és a Válaszút néptáncegyüttes koreográfiáit tekinthette meg a közönség.

A csángókkal kapcsolatos kiadványok megvásárlása mellett fotókiállítás és egy-egy moldvai és gyimesi berendezett szobabelső megtekintésével lehetett képet nyerni erről a kultúrköréről az egész éjszaka folyó zene és táncmulatság alatt. A nyitóműsort követően Mádl Ferenc köztársasági elnök két kiváló hagyományőrő moldvai énekesnek, Nyisztor Ilonának, László Erzsébetnek és férjének, Nyisztor Mihálynak és László Józsefnek magyarigazolványokat adott át.

Ez az alkalom igen kiváló lehetőség volt arra, hogy a magyarságukért sokat szenvedő csángók életébe bepillantást nyerhessünk.